

Ogólna charakterystyka kierunku studiów

obowiązuje od roku akademickiego 2026/2027

Nazwa kierunku studiów	Zoopsychologia
Poziom studiów	Studia drugiego stopnia
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Studia stacjonarne
Tytuł zawodowy	Magister inżynier
Język prowadzonych studiów	Język polski
Wskazanie dyscypliny naukowej, do której jest przyporządkowany kierunek studiów, a w przypadku przyporządkowania do więcej niż jednej dyscypliny wskazanie dyscypliny wiodącej, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia się. Należy określić procentowy udział efektów uczenia się przypisanych do wskazanych dyscyplin w łącznej liczbie efektów uczenia się.	Dyscyplina zootechnika i rybactwo – 100%
Koncepcja kształcenia, w tym wskazanie związku ze strategią Uczelni oraz potrzebami społeczno-gospodarczymi: <i>Zoopsychologia</i>, jako kierunek obejmuje nauki przyrodnicze, poszerzając bazę kierunków Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, jednocześnie wpisując się w nowoczesny model uczelni, jako ośrodka kształcenia odpowiadającego na złożone wyzwania cywilizacyjne w kontekście szeroko rozumianej relacji człowiek-zwierzę. Utworzenie ww. kierunku studiów wpisuje się w strategię rozwoju Uczelni, która przewiduje „<i>zwiększenie konkurencyjności poprzez otwieranie nowych kierunków studiów zgodnych z potrzebami rynku pracy</i>”. Obecnie nurt obejmujący psychologię zwierząt wpisuje się w nowoczesne podejście do zwierząt, zarówno w ujęciu hobbystycznym, hodowlanym jak i naukowym. Utworzenie kierunku studiów <i>Zoopsychologia</i> odpowiada na współczesny trend rozwoju nauk obejmujących zachowanie zwierząt, jako efekt złożonych procesów poznawczych, emocjonalnych, neurobiologicznych i środowiskowych, a nie wyłącznie jako prosta reakcja na bodźce. Innowacyjny charakter kierunku wynika z kompleksowego ujęcia funkcjonowania zwierząt, obejmującego analizę mechanizmów biologicznych, psychologicznych oraz wykorzystanie podejścia opartego na dowodach naukowych. Ma to szczególne znaczenie wobec rosnącego zapotrzebowania na specjalistów zdolnych do krytycznej oceny informacji, metod i praktyk stosowanych w pracy ze zwierzętami. Misją Uczelni jest kształcenie zgodnie z potrzebami społeczno-gospodarczymi, a proponowany kierunek odpowiada na rosnące zapotrzebowanie rynku pracy na specjalistów zajmujących się zachowaniem zwierząt, w ujęciu kompleksowym i naukowym. Wynika to z kilku trendów: rozwoju rynku usług dla zwierząt, wzrostu znaczenia dobrostanu, zwiększonej świadomości społecznej w zakresie praw i potrzeb zwierząt, rozwoju animaloterapii. Uniwersytet	

Przyrodniczy w Lublinie zakłada między innymi *rozwój nauk przyrodniczych i o zwierzętach*. a proponowany kierunek stanowi rozwinięcie obszarów badawczych i dydaktycznych uczelni związanych z naukami o zwierzętach, wzmacniając kompetencje w zakresie nauk z dyscypliny zootechnika i rybactwo. *Zoopsychologia* łączy różne obszary nauk o zwierzętach realizując strategiczny cel Uczelni polegający na tworzeniu nowoczesnych, przekrojowych kierunków odpowiadających na złożone problemy współczesnego świata. Misją Uczelni jest również zrównoważony rozwój i dobrostan zwierząt, a proponowany kierunek studiów pozwala na zdobywanie szerokiej wiedzy w tym zakresie i wykorzystanie jej w różnych dziedzinach i obszarach, gdzie wymagana jest wiedza z zakresu zachowania zwierząt.

Koncepcja kształcenia na kierunku *Zoopsychologia* oraz przypisane do niej efekty uczenia się pozostają w ścisłym związku z misją Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, która koncentruje się także na *tworzeniu i upowszechnianiu wiedzy, kształceniu wysoko wykwalifikowanych kadr oraz prowadzeniu badań naukowych służących rozwojowi gospodarki i poprawie jakości życia społeczeństwa, z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju i dobrostanu zwierząt*. Efekty uczenia się ww. kierunku pozwalają na pogłębione rozumienie biologicznych, neurofizjologicznych i środowiskowych podstaw zachowania zwierząt, a także znajomość zaawansowanych metod badawczych i zasad Evidence-Based Practice. Tak zdefiniowane efekty bezpośrednio realizują misję Uczelni poprzez: rozwój wiedzy naukowej w dyscyplinie zootechnika i rybactwo, przygotowanie absolwentów do krytycznej analizy wyników badań, wzmacnianie znaczenia nauki w podejmowaniu decyzji praktycznych dotyczących zwierząt. Kształcenie wysoko wykwalifikowanych kadr obejmuje efekty w zakresie umiejętności, które między innymi koncentrują się na: analizie i interpretacji zachowań zwierząt z wykorzystaniem zaawansowanych narzędzi badawczych, ocenie stanu psychofizycznego zwierząt, stosowaniu metod statystycznych i technologii cyfrowych, czy też realizacji projektów badawczych. Uczelnia ma za zadanie wspierać badania naukowe i innowacyjności. Kierunek *Zoopsychologia* zakłada przygotowanie studentów do prowadzenia badań naukowych oraz wykorzystania nowoczesnych metod analizy danych, wpisując się w misję Uczelni poprzez: rozwój potencjału badawczego w obszarze nauk o zachowaniu zwierząt, przygotowanie absolwentów do udziału w projektach naukowych i wdrożeniowych, wspieranie innowacyjnych rozwiązań w zakresie dobrostanu zwierząt i relacji człowiek-zwierzę.

Koncepcja kształcenia na kierunku *Zoopsychologia* stanowi spójną odpowiedź na strategiczne cele Uczelni oraz aktualne potrzeby społeczno-gospodarcze. Kierunek wzmacnia profil Uczelni jako ośrodka kształcenia w obszarze nauk o zwierzętach, jednocześnie przygotowując absolwentów do funkcjonowania na dynamicznie rozwijającym się rynku pracy.

Podkreślić również należy, że realizacja kierunku opiera się na potencjale dydaktycznym i badawczym nauczycieli akademickich Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, w szczególności w obszarze nauk o zwierzętach, co zapewnia odpowiednie warunki do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Część zajęć na kierunku *Zoopsychologia* może być prowadzona z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861 z późn. zm.).

Nauczyciele akademicy są przygotowani do realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz mają dostęp do infrastruktury informatycznej i oprogramowania umożliwiającego synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi. Do prowadzenia kształcenia w formie zdalnej można wykorzystać platformę Eduportal (<https://platformaeducacyjna.up.lublin.pl/logowanie>) lub inne platformy (np. MS Teams).

Weryfikacja efektów uczenia się będzie przebiegała zgodnie z procedurą zawartą w wydziałowej instrukcji.

Uzasadnienie utworzenia studiów i różnice w stosunku do innych programów studiów o podobnie zdefiniowanych efektach uczenia się prowadzonych w Uczelni i przyporządkowanych do tej samej dyscypliny:

Utworzenie kierunku *Zoopsychologia* (studia drugiego stopnia) wynika z potrzeby rozwoju kształcenia w obszarze nauk o zwierzętach w kierunku zintegrowanego i naukowo ukierunkowanego podejścia do analizy funkcjonowania zwierząt. Kierunek wpisuje się w aktualny stan badań naukowych, który uzasadnia konieczność łączenia analiz funkcjonowania zwierząt z uwzględnieniem procesów psychicznych, emocjonalnych i poznawczych z wiedzą dotyczącą mechanizmów regulujących funkcjonowanie organizmu, w tym procesów neurobiologicznych, fizjologicznych oraz ich uwarunkowań środowiskowych.

Integracja wiedzy z zakresu nauk o zwierzętach z dorobkiem nauk o procesach poznawczych znajduje zastosowanie zarówno w badaniach naukowych, jak i w praktyce związanej z funkcjonowaniem zwierząt oraz relacjami człowiek-zwierzę. Kierunek stanowi odpowiedź na rosnące zapotrzebowanie na specjalistów zdolnych do analizy i interpretacji funkcjonowania zwierząt w oparciu o wiedzę naukową oraz do podejmowania decyzji z uwzględnieniem złożonych uwarunkowań genetycznych i środowiskowych.

Koncepcja kształcenia zakłada rozwijanie kompetencji umożliwiających analizę złożonych procesów fizjologicznych oraz ich wpływu na funkcjonowanie zwierząt. Szczególny nacisk położono na przygotowanie metodologiczne, obejmujące projektowanie badań, dobór adekwatnych metod i narzędzi analitycznych oraz interpretację wyników z uwzględnieniem ich ograniczeń. Podejście to znajduje odzwierciedlenie w efektach uczenia się, które obejmują zarówno pogłębioną wiedzę teoretyczną, jak i zaawansowane umiejętności analityczne oraz badawcze, w tym w zakresie analizy funkcjonowania zwierząt.

Funkcjonujący na Uczelni kierunek *Behawiorystyka zwierząt* obejmuje zagadnienia dotyczące zachowania zwierząt. Jednak należy wyraźnie podkreślić, że zoopsychologia i behawiorystyka stanowią dwa odrębne nurty, zarówno w ujęciu podejścia do zwierząt, ich zachowania oraz wykorzystywanych narzędzi badawczych.

Należy zwrócić uwagę na definicję naukową i genezę obu nurtów. Behawiorystyka wywodzi się z nurtu behawioryzmu i koncentruje się wyłącznie na **obserwowalnym zachowaniu**.

Kluczowe jej cechy to: analiza tego, co można **zobaczyć i zmierzyć** (np. reakcje behawioralne), opiera się na mechanizmach uczenia się (warunkowanie klasyczne i instrumentalne), nie zajmuje się bezpośrednio „emocjami” czy „myślami” zwierzęcia (bo są trudne do obiektywnego pomiaru), skupia się na **zmianie zachowania** poprzez trening i modyfikację środowiska. Podejście to koncentruje się przede wszystkim na analizie obserwowalnych reakcji oraz mechanizmów uczenia się.

Zoopsychologia to szersza dziedzina, która bada nie tylko zachowanie, ale przede wszystkim zajmuje się **procesami wewnętrznymi**. **Kluczowe cechy tego nurtu to analiza emocji, procesów poznawczych** (pamięć, uczenie się), **motywacje**. Bazuje przede wszystkim na naukach **o zwierzętach, neurofizjologii i kontekście środowiskowym**. Stara się odpowiedzieć na pytanie: *dlaczego zwierzę tak się zachowuje, jakie są mechanizmy neurobiologiczne, które powodują określone zachowanie*. **Narzędziami zoopsychologii, jako nauki jest głównie analiza fizjologiczna, środowiskowa, poznawcza, w przeciwieństwie do behawioryzmu bazującego na warunkowaniu i treningu**. Również, w przeciwieństwie do behawioryzmu, który traktuje zwierzę jako podmiot oddziaływań

praktycznych (trening, użytkowanie), w zoopsychologii zwierzę stanowi podmiot badań i analiz poznawczych.

Behawiorystyka zwierząt koncentruje się przede wszystkim na rozpoznawaniu, opisie i ocenie zachowań zwierząt w kontekście dobrostanu i użytkowania. Program kierunku studiów *Behawiorystyka zwierząt* obejmuje szeroki zakres zagadnień odnoszących się do różnych gatunków, środowisk oraz praktycznych aspektów funkcjonowania zwierząt, co zapewnia przygotowanie do pracy w obszarach związanych z ich utrzymaniem, oceną dobrostanu czy zastosowaniami użytkowymi. **Zoopsychologia natomiast wyróżnia się silnym ukierunkowaniem na analizę mechanizmów oraz interpretację zjawisk w oparciu o podejście naukowe i interdyscyplinarne. Program kładzie nacisk na integrację wiedzy z różnych poziomów organizacji fizjologicznej i różnych podejść badawczych, pogłębione przygotowanie metodologiczne i analityczne, pracę z danymi oraz ich krytyczną ocenę, wykorzystanie wyników badań naukowych w pracy ze zwierzętami. Istotnym elementem programu jest także rozwijanie umiejętności pracy z danymi, ich krytycznej oceny oraz formułowania wniosków zgodnych z zasadami evidence-based practice. Projektowany kierunek uwzględnia współczesne standardy kształcenia akademickiego obecne w ośrodkach zagranicznych. Programy realizowane w tym obszarze charakteryzują się wyraźnym ukierunkowaniem na przygotowanie do prowadzenia badań naukowych oraz pracy w międzynarodowym środowisku akademickim. Podkreśla się w nich znaczenie samodzielnego projektowania badań, pracy projektowej, krytycznej analizy literatury oraz komunikacji naukowej. Elementy te zostały uwzględnione również w koncepcji kierunku *Zoopsychologia*, co pozwala na dostosowanie programu do standardów europejskich, przy jednoczesnym zachowaniu jego specyfiki wynikającej z profilu Uczelni. Uwzględnienie tych założeń sprzyja umiędzynarodowieniu kształcenia, zwiększa porównywalność efektów uczenia się oraz ułatwia mobilność studentów. Jednocześnie przygotowuje absolwentów do funkcjonowania w środowisku naukowym i zawodowym, w którym wymagana jest umiejętność integrowania wiedzy z różnych obszarów oraz jej zastosowania w praktyce.**

Pomimo przyporządkowania kierunków *Zoopsychologia* i *Behawiorystyka zwierząt* do tej samej dyscypliny naukowej, efekty kształcenia obu kierunków różnią się, a kierunek *Zoopsychologia* nie stanowi powielenia istniejących programów studiów, lecz ich uzupełnienie, oferując pogłębione, naukowo ukierunkowane podejście do analizy funkcjonowania zwierząt. Analizuje zachowanie zwierząt jako efekt działania czynników ewolucyjnych i środowiskowych.

Kluczowymi wyróżnikami kierunku *Zoopsychologia* w stosunku do *Behawiorystyki zwierząt* jest:

- Wyraźny profil badawczo-naukowy
- Nacisk na procesy poznawcze i emocjonalne
- Integracja nowych technologii i analizy danych

Różnice pomiędzy proponowanym kierunkiem *Zoopsychologia* a istniejącym *Behawiorystyka zwierząt* dotyczą również odrębnych koncepcji kształcenia oraz efektów uczenia się. Różnice pomiędzy kierunkami znajdują odzwierciedlenie zarówno w strukturze programu studiów, jak i w przypisanych efektach uczenia się, które w przypadku kierunku *Zoopsychologia* koncentrują się w większym stopniu na analizie mechanizmów fizjologicznych, procesów poznawczych oraz metodologii badań naukowych.

Behawiorystyka zwierząt kładzie nacisk na: dobrostan zwierząt i jego ocenę, wpływ środowiska i genetyki, zastosowania praktyczne (użytkowanie zwierząt), aspekty prawne, etyczne i ekonomiczne. Natomiast *Zoopsychologia* ukierunkowana jest na: mechanizmy

neurobiologiczne, hormonalne, genetyczne zachowania; procesy poznawcze (pamięć, emocje, uczenie się); podejście evidence-based oraz głębokie podstawy teoretyczne zachowania.

Opis kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia:

Rekrutacja na studia odbywa się drogą elektroniczną za pomocą systemu rejestracji kandydatów – IRK. O przyjęcie na I rok studiów drugiego stopnia kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego magistra inżyniera mogą ubiegać się osoby, które uzyskały dyplom z tytułem zawodowym inżyniera na kierunku *Pielęgnacja zwierząt i animaloterapia, Behawiorystyka zwierząt* lub innych pokrewnych.

W postępowaniu rekrutacyjnym uwzględniany jest dyplom oraz średnia ocen ze studiów. Przyjęcia kandydatów na studia drugiego stopnia odbywają się na podstawie list rankingowych powstałych w wyniku postępowania kwalifikacyjnego obejmującego średnią ocen z egzaminów i zaliczeń.

Opis sylwetki absolwenta obejmujący opis ogólnych celów kształcenia, możliwości zatrudnienia i kontynuacji studiów:

Kierunek *Zoopsychologia* zakłada osiągnięcie efektów uczenia się na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji, co znajduje odzwierciedlenie w pogłębionym charakterze wiedzy, zaawansowanych umiejętnościach analitycznych oraz przygotowaniu do prowadzenia badań naukowych.

Absolwent kierunku *Zoopsychologia* posiada pogłębioną, interdyscyplinarną wiedzę dotyczącą neurobiologicznych i psychofizjologicznych mechanizmów regulujących zachowanie zwierząt. Rozumie zależności pomiędzy funkcjonowaniem układu nerwowego, endokrynnego, immunologicznego i metabolicznego a procesami poznawczymi, emocjonalnymi i adaptacyjnymi organizmu zwierzęcego.

Posiada zaawansowaną wiedzę dotyczącą neurobiologicznych podstaw zachowania, w tym mechanizmów percepcji, uczenia się, pamięci, motywacji, reakcji stresowej oraz regulacji emocji u zwierząt. Rozumie uwarunkowania procesów psychicznych oraz rolę mechanizmów genetycznych, epigenetycznych i neuroadaptacyjnych w kształtowaniu indywidualnych wzorców zachowania oraz plastyczności procesów neurobehawioralnych.

Posiada wiedzę dotyczącą wpływu czynników środowiskowych, żywieniowych i społecznych na funkcjonowanie osi neuroendokrynnych oraz ich znaczenia dla stanu emocjonalnego, procesów poznawczych i zdolności adaptacyjnych zwierząt. Absolwent zna współczesne koncepcje psychofizjologii zwierząt oraz metody oceny wskaźników związanych z procesami emocjonalnymi, stresem i reakcjami adaptacyjnymi organizmu. Posiada wiedzę dotyczącą neurochemicznych, hormonalnych i metabolicznych markerów wykorzystywanych w analizie stanu emocjonalnego oraz interpretacji zależności pomiędzy stanem fizjologicznym a zachowaniem zwierząt.

W zakresie zoopsychodietetyki absolwent rozumie wpływ składników pokarmowych, mikrobioty jelitowej, metabolitów oraz osi jelito-mózg na funkcjonowanie psychiczne i behawioralne zwierząt. Potrafi projektować postępowanie żywieniowe wspierające regulację procesów neurobehawioralnych z uwzględnieniem przyczyn zaburzeń zachowania, w tym czynników stresowych, metabolicznych i neuroendokrynnych.

Absolwent posiada zaawansowaną wiedzę metodologiczną w zakresie projektowania i prowadzenia badań eksperymentalnych dotyczących zachowania zwierząt. Zna nowoczesne metody analizy zachowania, uwzględniając procesy psychofizjologiczne i neurobehawioralne, w tym metody obserwacyjne, eksperymentalne, instrumentalne oraz

techniki analizy danych wielowymiarowych. Rozumie zasady Evidence-Based Practice oraz znaczenie krytycznej analizy danych naukowych w interpretacji zachowania zwierząt.

Absolwent potrafi integrować dane z wielu obszarów badawczych w celu naukowej interpretacji mechanizmów zachowania zwierząt. Potrafi analizować zależności pomiędzy funkcjonowaniem układów a procesami emocjonalnymi i poznawczymi oraz identyfikować źródła zaburzeń zachowania i reakcji stresowych. Absolwent jest przygotowany do realizacji interdyscyplinarnych projektów naukowo-badawczych związanych z neurobiologią zachowania, psychofizjologią oraz biologicznymi podstawami emocji i procesów poznawczych u zwierząt. Potrafi przygotowywać opracowania naukowe, raporty eksperckie i analizy badawcze z wykorzystaniem specjalistycznych narzędzi informatycznych i metod analizy danych.

Posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ w zakresie specjalistycznej terminologii biologicznej, neuropsychologicznej i eksperymentalnej, umożliwiającym korzystanie z literatury naukowej oraz funkcjonowanie w międzynarodowym środowisku badawczym.

Absolwent może podjąć samodzielną prywatną praktykę jako zoopsycholog oraz znaleźć zatrudnienie we wszystkich jednostkach i placówkach, w których niezbędna jest interdyscyplinarna wiedza na temat zachowania zwierząt.